

Nacka tingsrätt

Älta

2012-09-02

Mark- och Miljödomstolen

Box 1104

131 26 NACKA STRAND

Mål nr i tingsrätten: M 5638-11

Föreningen Rädda Ältasjön ./ Swedish Biogas International

Saken: Överklagat beslut från Länsstyrelsen

Föreningen Rädda Ältasjön får härmed inför utsatt muntlig förhandling 2012-09-11 i målet inkomma med slutlig bevisuppgift enligt nedan. Föreningen kommer inför förhandlingen att till domstolen inlämna all skriftlig bevisning sammanställd i en pärm. Detta i två exemplar så att även motparten har tillgång till materialet sammanställt vid förhandlingen. Det torde vid förhandlingen underlätta t ex refererande till material samt genomgång av de problem som förekommer/ förekommit vid företagets verksamhet i Örebro.

Vad gäller målet i övrigt får föreningen konstatera att det kvarstår många frågor obesvarade och outredda. Bolaget har i skrivelse daterad 2012-05-14 till domstolen uppgivit att de väntar med att besvara kvarstående frågor till den muntliga förhandlingen. Detta förfarande innebär att tvistiga frågor inte kommer vara utredda så långt möjligt före muntlig förhandling. Då respektive part ska ha skälig tid att kunna granska och bemöta motpartens uppgifter i tvisten, samt kunna åberopa bevisning kring tvistiga frågor, ser Föreningen Rädda Ältasjön en uppenbar risk med det valda upplägget. Vid det fallet bolaget vid förhandlingen skulle komma med svar i vissa frågor, eller lämna nya uppgifter, skulle Föreningen efter förhandlingen nödgas anhålla om skäligt anstånd för att kunna granska och bemöta lämnade uppgifter samt eventuellt åberopa kompletterande bevisning. Vidare har föreningen redan tidigare påtalat att det valda upplägget gör att vi önskar inkomma med skriftligt slutanförande i efterhand. Först efter förhandling och syn, samt granskning av eventuella nya uppgifter från bolaget vid förhandlingen, kan vi sammanfatta och slutföra vår talan.

LJUDUPPTAGNING AV DEN MUNTliga FÖRHANDLINGEN:

Då Föreningen Rädda Ältasjön har några hundra medlemmar som följer detta ärende, och samtliga medlemmar inte har möjlighet att närvara vid förhandlingen, vill vi i förväg informera rätten om att vi avser att uppta förhandlingen på ljudfil. Vi har ett behov av att kunna återge på ett korrekt vis för våra medlemmar vad som avhandlats vid förhandlingen.

NY SKRIFTLIG BEVISNING:

Det mesta av den skriftliga bevisning som Föreningen Rädda Ältasjön åberopar är ingiven sedan tidigare i målet. Det material som inte tidigare ingivits och som bl a rör nyliga/ pågående störningar vid bolagets verksamhet i Örebro har i bilagda bevisförteckning markerats med fet stil. Det bifogas både per e-post med denna skrivelse samt kommer även inges sammanställt i pappersform till tingsrätten. Det nya materialet är bilaga 13 till 18, samt en uppdatering av bilaga 7. Det får framhållas att det nya materialet är väl känt för bolaget sedan tidigare då de har en kontinuerlig dialog med Örebro Miljökontor angående problemen med bolagets anläggning i Örebro.

- skrivelse 2012-03-06 från Örebro Miljökontor till bolaget SBI om att miljökontoret anser att bolaget bryter mot villkor i miljötillståndet, att bolaget har bristande rutiner och kunskap i vissa frågor gällande sin verksamhet samt miljökontoret påminner bolaget om straffansvar enligt miljöbalken

- beslut 2012-03-30 om miljöstraffavgift för företaget. Bolaget har underlåtit att i förväg meddela tillsynsmyndigheten om installation av köldmedieaggregat vid anläggningen i Örebro

- Miljökontorets minnesanteckningar från ny inspektion 2012-04-10. Vid inspektionen konstateras bl a läckage av substrat till marken under omrörarna, att kolfiltren var så gott som mättade och behövde bytas, att luktkontroller var bristfälliga, att påkörningsskydd saknades vid oljecisterner m m

- nya diariehandlingar från Örebro Miljökontor angående luktstörningar avseende perioden 2011 till dags dato, pågående ärende hos kommunen. Materialet utvisar att luktstörningar pågått kontinuerligt under åren 2011 och 2012 samt pågår än i dag

Det inges även skriftlig bevisning avseende frågan huruvida biogas i dagens läge anses intressant ur miljösynpunkt och vilka eventuella behov som finns av biogas, se bilaga 14 och 15. Föreningen Rädda Ältasjön vill framhålla att vi är positiva till förnyelsebara bränslen, såsom t ex biogas, men vi är av den uppfattningen att det bäst gagnar miljön att ha en realistisk syn i frågan samt att anläggningar för förnyelsebara bränslen, liksom andra anläggningar som bedriver miljöfarlig verksamhet, ska lokaliseras och bedrivas på ett sätt som är ekologiskt hållbart och i överensstämmelse med lag.

BEVISUPPGIFT:

Föreningen Rädda Ältasjön åberopar i målet följande:

MUNTLLIG BEVISNING:

1. Vittnesförhör XXX Örebro Miljökontor, Box 30000, 701 35 ÖREBRO. Vittnet ska höras bl a angående de incidenter och miljöproblem som förekommer/ förekommit vid SBI:s anläggning i Örebro, huruvida bolaget brutit mot sitt meddelade tillstånd, huruvida bolaget har brister i sin kunskap och egenkontroll. Detta till styrkande av att det ej är förenligt med Miljöbalken samt EU:s Habitat- och Vattendirektiv att tillåta den ansökta verksamheten eller att vid ett beviljande av

verksamheten förordna om verkställighet av dom/ beslut i målet, samt att det vid eventuellt beviljande av verksamheten skulle föreligga behov av att meddela särskilda villkor enligt föreningens yrkanden i den delen.

2. Vittnesförhör
Vittnet ska höras bl a om de störningar bolagets verksamhet medfört för de närboende och närmiljön samt de konsekvenser och skador verksamheten medfört för de närboende. Samma bevisstema som ovan.
3. Vittnesförhör XXX. Samma förhørs- och bevisstema som punkten 2.
4. Vittnesförhör XXX. Samma förhørs- och bevisstema som punkten 2.
5. Vittnesförhör XXX. Samma förhørs- och bevisstema som punkten 2.

SKRIFTLIG BEVISNING:

Föreningen Rädda Ältasjön åberopar i målet skriftlig bevisning enligt bilagd förteckning. Förteckningen är gjord i den ordning material ingivits i målet, med bibehållen bilagebeteckning. Den är således inte sammanställd utifrån hur viktig respektive handling är. Då vissa frågor i nuläget kvarstår outredda kan hända både att viss överskottsbevisning är åberopad samt att viss kompletterande bevisning kan bli nödvändig. Bevisstemat är detsamma som angivits för den muntliga bevisningen.

Vad gäller bilaga 7 får uppmärksammas på att den inte utgörs av material direkt från Örebro kommun utan att det är en sammanställning som Föreningen Rädda Ältasjön själva gjort utifrån underlaget från Örebro Miljökontor.

Vad gäller de handlingar som upptas som referenser åberopas även de som bevisunderlag i målet.

Med Vänliga Hälsningar

Lina Olsson, Ordförande Föreningen Rädda Ältasjön

Älta Strandväg 59
138 33 Älta
0708-972414
info@altasjon.se
www.altasjon.nu

Bilagor (inklusive de som tidigare skickats in till domstolen):

Bilaga 1: Örebro kommun Samhällsbyggnad: Förslag om uppköp av fastigheter
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 2: Örebro kommun Samhällsbyggnad: Protokollsutdrag 2011-06-14
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 3: Sth Miljö och Hälsonämnds åtalsanmälan av SBI
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 4: Länsstyrelsens beslut avseende SBIs överklagande av förbud mot
anläggningsarbeten
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 5: Örebro Miljökontors inspektionsprotokoll av SBIs fabrik Attersta 7:10, 2011-09-27
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 6: Örebro Miljökontors föreläggande om att vidta åtgärder för SBIs fabrik Attersta
7:10, 2011-09-27
Redan inskickad, biläggs ej

**Bilaga 7: Föreningen Rädda Ältasjöns sammanställning av innehållet i handlingarna
från Örebro Miljökontor, 2012-09-02**

Uppdaterad med sammanställning av nytillkomna handlingar, biläggs

Bilaga 8: Handlingarna från Örebro Miljökontor
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 9: Länsstyrelsen i Örebro tillståndsbeslut avseende SBIs verksamhet i Örebro
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 10: Kompletterande handlingar från Örebro Miljökontor
Redan inskickad, biläggs ej

- 10a. SBIs svar på föreläggande om åtgärder, 2011-11-01, "Ankom 2011-11-02,
Diariennr 2011-489"
- 10b. SBIs svar på föreläggande om åtgärder, 2011-11-15, "Ankom 2011-11-16,
Diariennr 2011-4211"
- 10c. Örebro Miljökontors inspektionsprotokoll, 2010-07-09, Diariennr 3010-003050
- 10d. Swedac analysrapport, provnummer P1001628, P1001627, Y1000124,
S10101529, 2010-09-28
- 10e. Meddelande från Örebro Miljökontor, 2010-11-12, Diariennr 2010-3050
- 10f. Eurofins analysrapport, Journalnr VR009326-09, VR009328-09, VR009327-09,
"Ankom 2009-09-23, Diariennr 2009-3954"
- 10g. Örebro Miljökontor föreläggande om att inkomma med uppgifter, 2009-10-01, "Nr
09.3954"

- 10h. SBI:s svar på Örebro Miljökontor föreläggande, 2009-10-09, "Ankom 2009-10-09, Diariennr 09.3954"
- 10i. Eurofins analysrapport, Journalnr VR011115-09, "Ankom 2009-10-12, Diariennr 09-3954"
- 10j. Brev till SBI från boende "Angående er verksamhet i Attersta", 2009-10-17, "Ankom 2009-10-20, Diariennr 09-3954"
- 10k. Örebro Miljökontor Förslag till beslut, 2009-12-10, "Nr 09.3954"
- 10l. Örebro Miljökontor minnesanteckningar från inspektion på Swedish Biogas International ABs anläggning, 2010-01-08, "Nr 09.3954"
- 10m. Brev till Örebro kommun från boende, 2011-05-05, "Ankom 2011-05-09, Diariennr 2011-2719"
- 10n. Brev till Örebro kommun från boende, 2011-08-25, "Ankom 2011-08-26, Diariennr 2011-2719"

Bilaga 11 Brev från XXX till Örebro Miljökontor, 2011-09-20,
diariennr 2011-004138
Redan inskickad, biläggs ej

Bilaga 12 Brev 2012-01-19 från Storstockholms Brandförsvär
Redan inskickad, biläggs ej

**Bilaga 13 Kompletterande handlingar från Örebro Miljökontor,
inkomna jan 2012 till dags dato, biläggs**

- 13a. Synpunkter från Örebro Miljökontor på inkomna uppgifter från SBI, 2012-03-06, Diariennr 2011-4211**
- 13b. SBI:s svar på Örebro Miljökontors synpunkter på inkomna uppgifter, 2012-03-23**
- 13c. Örebro Miljökontors beslut angående miljöstraffavgift köldmedia, 2012-03-30, Diariennr 2012-1022**
- 13d. Örebro Miljökontor minnesanteckningar från inspektion på Swedish Biogas International ABs anläggning, 2012-04-10, Diariennr 2012-1224**
- 13e. Bemötande från Swedish Biogas International (SBI) angående miljötillsyn 2012-04-03, 2012-04-19, "Ankom 2012-04-20, Diariennr 2012-1224"**
- 13f. Handlingar från Örebro Miljökontor från januari 2012 t.o.m. 21 augusti 2012**

Bilaga 14 Utdrag ur Energimyndighetens rapport: "Förslag till en sektorövergripande biogasstrategi", ER 2010:23, Augusti 2010 biläggs

Bilaga 15 [Artikel 2012-03-23 Energinyheter "Forskare dömer ut biogas som drivmedel"](#), biläggs

Bilaga 16 Naturskyddsföreningens yttrande på Solvärmen 1, 2010-02-18, biläggs

Bilaga 17 [Bevarandeplan för Natura 2000-område Söderbysjön-Dammtorpssjön](#), 2007-02-05, biläggs

Bilaga 18 [Föreskrifter för Flatens naturreservat](#), biläggs

Referenser (bilägges i pärm)

1. Om Föreningen Rädda Ältasjön
http://www.altasjon.nu/om_fras.htm
2. Föreningen Rädda Ältasjöns yttrande till Länsstyrelsen avseende SBIs ansökan om miljöfarlig verksamhet
http://www.altasjon.nu/miljoprovning/110128_yttrande_FRAS.pdf
3. Föreningen Rädda Ältasjöns komplettering av yttrandet till Länsstyrelsen avseende SBIs ansökan om miljöfarlig verksamhet
http://www.altasjon.nu/skrivelser/110912_yttrande_komplettering_Lst.pdf
4. Artikel i Nerikes Allehanda 2011-09-28: "Odören i Attersta by kvar trots löften om förbättringar"
http://www.altasjon.nu/press/110928NAOdoren_i_Attersta.pdf

Bilaga 7

Föreningen Rädda Ältasjöns sammanställning av innehållet i handlingarna från Örebro Miljökontor, uppdaterad 2012-09-02

1. Fall av påvisad miljöpåverkan lukt och vatten (Inspektion av Örebro Miljökontor)

Miljökontoret i Örebro kommun har genomfört ett antal anmälda och oanmälda inspektioner vid SBI:s fabrik, på fastigheten Attersta 7:10, i Örebro.

Anmälda inspektioner:

- Inspektion 2012-04-03
Handlingar:
 - *Inspektionsprotokoll daterat 2012-04-10 (se bilaga 13d)*
- - *Bemötande från SBI av påpekanden i inspektionsprotokollet daterat 2012-04-19 (se bilaga 13e)*
Handlingarna styrker att:
 - Läckage av substrat under omrörarna till marken kunde konstateras. Substrat likställes med avloppsvatten, läckage får inte ske till omgivande mark, varför bristen måste åtgärdas snarast.
 - Vid inspektionstillfället var kolfiltret så gott som mättat, från lukt kunde konstateras vid filtrets utlopp. SBI meddelade vid inspektionen att luktkontroll vid kolfiltrens utlopp inte görs. Det synes som om SBI fortfarande lider av bristande kunskap och rutiner kring hur det förebyggande och avhjälpande arbetet på en dylik anläggning skall ske.
 - Inspektionen visade att dörrarna till tippfickorna står öppna på dagarna och endast stängs nattetid. Miljökontoret noterar att om SBI inte får ordning på lukstörningarna från anläggningen kan portarna komma att kräva åtgärder.
 - Inspektionen påvisade brister i hantering av eldningsolja och diesel. Påkörningsskydd för båda cisternerna saknades, vidare var en cistern på hjul kopplad med fasta rörledningar till byggnaden vilket Miljökontoret ansåg kan utgöra en säkerhetsrisk.
- *Inspektion 2011-09-09*
Handlingar:
 - *Inspektionsprotokoll daterat 2011-09-27 (se bilaga 5)*
 - *Föreläggande daterat 2011-09-27 (se bilaga 6)*
 - *Svar på föreläggande från SBI daterat 2011-11-01 (se bilaga 10a)*
 - *Svar på föreläggande från SBI daterat 2011-11-15 (se bilaga 10b)*
 - *Synpunkter på inkomna uppgifter från Örebro Miljökontor (se bilaga 13a)*
 - *Klargörande från SBI på synpunkter på inkomna uppgifter (se bilaga 13b)*Handlingarna styrker att:
 - SBI har drivit anläggningen i strid mot villkoren i Miljötillståndet (se bilaga 9), då

man ej renat avsugen luft från anläggningen på föreskrivet sätt. Miljökontoret anser att denna överträdelse inte uppfyller villkor 1 och 9 i tillståndet samt de grundläggande kraven i miljöbalkens hänsynsregler om krav på kunskap om verksamhetens påverkan samt bästa möjliga teknik. Miljökontoret informerar vidare om att villkorsbrott är straffsanktionerat enligt 29 kap miljöbalken.

- Luktproblemen har varit återkommande sedan verksamheten startade 2009 och anses av kommunen vara så allvarliga att ett föreläggande om åtgärder ansetts nödvändigt
- Miljökontoret bedömer att de luktstörningar som förekommer troligen kommer från anläggningen och inte de diken som tidigare belastats av förorenat vatten.
- Dagvattnet är kraftigt övergött och starkt illaluktande
- SBI har inte haft ordentliga inspektions- och underhållsrutiner för att upptäcka fel i anläggningen innan dessa orsakat luktproblem för omgivningen
- SBI har ej hanterat avfall, oljefat, dunkar, använt aktivt kol, cisterner på ett professionellt sätt
- SBI har förorenat marken med dieselolja
- SBI synes inte ha kunskap att avgöra när de måste begära ändrade villkor i miljötillståndet
- SBIs svar på flera av punkterna synes helt otillräckliga, se tex svaret på punkt 2
- Oljeavskiljaren i anläggningen synes vara underdimensionerad

- Inspektion 2010-05-20

Handlingar:

- *Inspektionsprotokoll daterat 2010-07-09 (se bilaga 10c)*

Handlingarna styrker att:

- Anläggningen släpper kontinuerligt ut vatten från dammen på fastigheten till ett dike trots rådande förbud
- Installationer på anläggningen är bristfälliga, tex satt påfyllningsröret för järnklorid (= giftig lösning) inte ordentlig fast och stöttades med en träbit. Cisternen för spillolja saknade invallning.
- SBI synes inte ha kunskap att avgöra när de måste begära ändrade villkor i miljötillståndet, de nämner nya typer av material till rötningsprocessen.

- Inspektion 2010-09-27

Handlingar:

- *Inspektionsprotokoll daterat 2010-11-12 (se bilaga 10e)*

Handlingarna styrker att:

- SBI har lagrat illaluktande ensilerat spannmål på fastigheten sedan sommaren 2009, och man hade vid inspektionen, dvs drygt ett år senare, fortfarande ca 200 ton kvar. Att man tar emot så mycket illaluktande råvara och låter den ligga i över ett år styrker att SBI brister i kunskapskravet och att man brutit mot villkoren i tillståndet, som stipulerar att anläggningen inte skall lukta.
- Vattnet i dammen luktar illa
- 8 av 9 omrörare till blandningstanken var trasiga och läckte. Detta gör att ej färdigrotat material läcker ut, vilket orsakar luktproblem. Händelsen styrker att SBI ej

uppfyller kunskapskravet, samt att inspektions- samt underhållsrutinerna är otillräckliga.

- Inspektion 2009-10-21

Handlingar:

- *Inspektionsprotokoll daterat 2010-01-08 (se bilaga 10l)*

Handlingarna styrker att:

- SBI har lagrat råvaror öppet i väntan på ensilering med spill, utsläpp och lukt som resultat. SBI synes ha bristande kunskap kring råvaruhanteringen.
- Man konstaterar vid inspektionen kontinuerliga utsläpp av vatten som innehåller höga halter av näringsämnen. Miljökontoret påpekar även att SBI saknar tillstånd för sådant utsläpp.
- SBI kan ej redovisa var man gjort av uppsuget slam från dammen.
- SBI har drivit anläggningen i strid mot villkoren i Miljötillståndet, då man har brutit mot villkor 3 i tillståndet, rörande transporter.
- Miljökontoret konstaterar att SBI brustit i sin egenkontroll, då man underlåtit att omgående meddela driftstörningar och tillbud till tillsynsmyndigheten.
- Miljökontoret konstaterar att de vattenprover SBI skickat in visar att halterna i diket fortfarande ligger över de normala i Täljeån, men att de sjunkit.
- Enligt SBIs deltagare vid inspektionen ligger ansvaret för företagets miljöfrågor för Örebroanläggningen på bolagets VD XXX.

Oanmällda inspektioner:

Utöver de anmällda inspektionerna har även Miljökontoret i Örebro genomfört ett antal oanmällda mindre inspektioner vid SBIs fabrik, på fastigheten Attersta 7:10, i Örebro, främst för att utreda luktproblem och vattenförorening:

- Inspektion 2012-08-17

Handlingar:

- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diarienumr 2011-002719, sid 4 av 21: #417492, 20120817)*

Dålig lukt vid passage förbi anläggningen. Vid inspektion vid diket kunde konstateras ljusbruna flockor på ytan och det luktade svagt avlopp/gödsel.

Tillbaka vid anläggningen kändes en otäck lukt redan i bilen med stängda fönster.

Miljökontoret frågade SBIs representant, XXX, om han tyckte att det luktade illa, vilket han inte gjorde. Detta kan synas anmärkningsvärt då Miljökontorets personal ansåg att det vid tillfället luktade mycket illa.

Vid kontroll av dammen konstaterades lukt. Miljökontoret meddelade att dagvattnet är att likställa med avloppsvatten.

Vidare framkom, enligt SBIs representant, att man saknar rutiner för att kontrollera om intagsfiltren för frisk luft är igensatta och att detta fel kan orsaka dålig lukt.

Miljökontoret påpekade att detta borde finnas med som en del av egenkontrollen.

- Inspektion 2012-08-15
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 5 av 21: #417312, 20120815)*
Stötvis dålig lukt vid dammen och vid uppgraderingsanläggningen. SBI meddelade att man haft flera problem:
 - problem med högt tryck i uppgraderingen, man hade facklat gas vilket kan leda till lukt
 - vattenlåsen från rötkammarna kan ha löst ut
 - en sten hade fastnat och blockerat dammens omrörare
 Vidare kände miljökontorets kontrollant lukt vid kolfiltrets utlopp. Filtret skulle bytas nästa vecka.
- Inspektion 2012-08-08
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 6 av 21: #417018, 20120808)*
En svag lukt kunde kännas vid grinden vid ca 13.15.
- Inspektion 2012-08-08
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 7 av 21: #416974, 20120808)*
Åkte förbi SBI i annat ärende kl 8.30 och 10.30 och det luktade illa.
- Inspektion 2012-07-11
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 8 av 21: #415911, 20120711)*
Svag lukt vid biogasen, svag vind.
- Inspektion 2012-07-10
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 8 av 21: #415910, 20120710)*
Observerade mycket kajor vid biogasen eftersom det ligger ett lass majs(?) på plattan som de verkar gilla.
- Inspektion 2012-07-04
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 10 av 21: #415096, 20120704)*
Luktade utanför biogasanläggningen, rätt starkt. Vinden låg inte mot fastigheterna utan mot stan eller mot Attle. Kan vara därför det inte luktar vid fastigheterna.
- Inspektion 2012-06-26
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 12 av 21: #414259, 20120626)*
Åkte förbi anläggningen och kunde känna dålig lukt vid de närmaste bostadshusen. Vidare luktade det från dammen.

- Inspektion 2012-06-16
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 12 av 21: #413700, 20120616)*
Åkte förbi biogasen på fm runt 10.00 och kände att det luktade illa.
- Inspektion 2012-06-13
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 12 av 21: #413254, 20120613)*
Lukt kunde urskiljas, men inte så kraftig.
- Inspektion 2012-03-26
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 1 av 8: #404144, 20120326)*
Luktar svingödsel eller liknande och inte OK.
- Inspektion 2012-03-24
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 1 av 8: #405141, 20120324)*
Handläggaren åkte förbi anläggningen och kände att det luktade.
- Inspektion 2011-09-26
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 2: #387618, 20110926)*
Vid inspektionen konstaterades att det luktade mycket illa vid grindarna till anläggningen.
- Notering 2011-08-29
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 2: #385669, 20110829)*
En anställd på Atleverket påtalat för kommunen att det luktar hemskt från biogasanläggningen. Örebro kommuns handläggare har själv åkt förbi under helgen och känt att det luktar.
- Inspektion 2010-11-02
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2010-003050, sid 9: #359896, 20101102)*
Vid inspektionen konstaterades att diket är kraftigt påverkat, vattnet är gråsvart och luktar illa. Vidare att dammen bräddar och att svart illaluktande vatten rinner ut från dammen. Vidare jämför man med vatten i ett annat av anläggningen ej påverkat dike och det är tydligt mycket renare.
- Inspektion 2010-02-15
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2009-003954, sid 5: #337172, 20100215)*
Inspektion på grund av klagomål. Konstaterade ingen lukt vid passagen.
Miljökontorets handläggare passerade dock ”i söndags” och kände då en mycket påträngande lukt precis vid passagen förbi biogasanläggningen.

- Inspektion 2009-09-29
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariernr 2009-003954, sid 11: #325490, 20090929)*
- *Vattenprovrappporter (se bilaga 10i)*
Man tog vattenprov, vattnet var mörkt, hade inget siktdjup och luktade kraftigt. Lukten upplevs som störande för omgivande fastigheter. Vid samtal med SBI i samband med inspektionen påtala SBI att de haft ett tillbud med ett slangbrott (se vidare notering nedan under driftstörningar). SBI meddelade att dammen inte fungerar som reningssteg. Miljökontoret påtalar att verksamheten måste tillse att rening finns samt att utsläpp av orenat vatten i diket måste tas omhand omgående.
Vattenproverna påvisar kraftigt påverkade mätvärden.
- Inspektion 2009-09-28
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariernr 2009-003954, sid 12: #325058, 20090928)*
Vid inspektionen konstateras gödsellukt vid diket. Vidare har Atleverket meddelat att det inte är de som luktar.
- Inspektion 2009-09-04
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariernr 2009-003954, sid 12: #325054, 20090904)*
Inspektion vid diket från anläggningen. Det luktar från diket.
- Inspektion 2009-08-21
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariernr 2009-003954, sid 12: #326963, 20090821)*
Vattenprovrappporter (se bilaga 10f)
Inspektionen visar att vattnet i diket fortfarande luktar illa. Man beslutar att ta vattenprover.
Vattenproverna påvisar kraftigt påverkade mätvärden i diket invid anläggningen. Värdena tagna som referens i diket som avvattnar Atleverket är signifikant bättre. Vidare påvisas även kraftigt påverkade värden vid utloppet Täljeån. Resultatet från proverna styrker därmed att föroreningen kommer från SBIs anläggning samt att den nått Täljeån.
- Inspektion 2009-08-07
Handlingar:
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariernr 2009-003954, sid 14: #321097, 20090807)*
Inspektionen finner att det luktar gammal blomvas vid diket. Vidare att det på vattenytan finns brun gegga samt att vattnet står stilla.

Ovanstående diarienoteringar styrker att SBIs anläggning i Örebro löpande sedan den togs i bruk påverkat omgivningen genom förorening av vattendrag samt kraftiga och omfattande luktutsläpp.

2. Förelägganden samt beslut (Örebro Miljökontor)

Miljökontoret i Örebro kommun har även utfärdat ett antal förelägganden och beslut utöver de som listas ovan i samband med inspektionerna vid SBIs fabrik, på fastigheten Attersta 7:10, i Örebro.

- Miljösanktionsavgift 2012-03-30
Handlingar:
 - *Beslut miljösanktionsavgift köldmedia, Swedish Biogas International AB 2012-03-30 (se bilaga 13c)*
 - *Inspektionsprotokoll daterat 2011-09-27 (se bilaga 5)*Handlingarna styrker att:
 - SBI skall betala en miljösanktionsavgift för att de ej i förväg informerat tillsynsmyndigheten om installation av två stycken köldmedieaggregat.
 - Aggregaten skall vidare installationsbesiktigas, protokoll skall snarast skickas in.
 - Aggregaten skall dessutom kontrollbesiktigas årligen.
- Föreläggande 2009-10-01
Handlingar:
 - *Föreläggande daterat 2009-10-01 (se bilaga 10g)*
 - *Svar på föreläggande från SBI daterat 2009-10-09 (se bilaga 10h)*
 - *Brev från boende daterat 2009-10-17, inklusive fotografier (se bilaga 10j)*Handlingarna styrker att:
 - Problemen med lukt från anläggningen har snarare ökat än minskat och miljökontoret konstaterar att de inte längre kan förklaras med att anläggningen är i en uppstartsfas.
 - SBI bryter mot villkoren i tillståndet då anläggningen kontinuerligt släpper ut övergödande ämnen till vatten.
 - SBI har haft flera tillbud på anläggningen som inneburit utsläpp på och utanför fastigheten.
 - Miljökontoret konstaterar att SBI brustit i sin egenkontroll, då man underlåtit att omgående meddela driftstörningar och tillbud till tillsynsmyndigheten.
 - Boende redogör för en stark försämring av miljön sedan anläggningen togs i bruk.
 - Boende redogör för, inklusive bifogade fotografier, att SBIs påstående att de plomberat diken ej stämmer. Fotografierna styrker de boendes redovisning.
- Beslut 2009-12-10
Handlingar:
 - *Förslag till beslut om förbud att släppa ut processvatten till dike, daterat 2009-12-10 (se bilaga 10k)*Handlingen styrker att:
 - SBI har släppt ut förorenat vatten från anläggningen till ett dike söder om fastigheten.
 - SBI har brutit mot villkoren i tillståndet i och med utsläppet av vatten från anläggningen.

3. Fall av klagomål från folk i området kring biogasfabriken

I Miljökontorets diarer finns ett stort antal noteringar i form av telefonsamtal, brev, e-brev med klagomål från boende i området kring fabriken. Även flera fall av klagomål från anställda på Atleverket finns noterade. Klagomålen gäller miljöpåverkan i form av mycket dålig lukt, nersmutsat vatten mm.

Klagomålen styrker att SBI under hela tiden anläggningen varit i driftförorenat omgivande vattendrag, samt orsakat allvariga luktproblem för de omkringboende samt anställda på Atleverket. Orsakerna till miljöpåverkan är många; tillbud, haverier, bristande underhålls- och inspektionsrutiner, brister i råvaruhantering, utsläpp av förorenat vatten till angränsande dike. Diarieerna visar att det finns flera klagomål på stora luktproblem som kan relateras till själva anläggningen, och nämnda tillbud, haverier etc. och inte till råvarulagringen på fastigheten.

Noteras kan att det förekommit ett stort antal klagomål på lukt från anläggningen även efter det att SBI installerat det kolfilter i slutet av april 2010 som skall rena luften.

Diarieförda klagomål:

- Klagomål från boende 2012-08-20 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 1 av 21: #417551*)
- Klagomål från boende 2012-08-17 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 3 av 21: #417494*)
- Klagomål från boende 2012-08-17 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 4 av 21: #417492*)
- Klagomål från boende 2012-08-16 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 4 av 21: #417447*)
- Klagomål från boende 2012-08-09 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 6 av 21: #417014*)
- Klagomål från boende 2012-07-04 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 10 av 21: #416982*)
- Klagomål från boende 2012-06-29 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 11 av 21: #416981 och #416979*)
- Klagomål från boende 2012-06-28 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 11 av 21: #416977*)
- Klagomål från boende 2012-06-14 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 12 av 21: #413257*)
- Klagomål från boende 2012-05-22 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 13 av 21: #410771*)
- Klagomål från boende 2012-05-02 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 14 av 21: #408380*)

- Klagomål från boende 2012-03-26 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 1 av 8: #405142*)
- Klagomål från boende 2012-02-24 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 3 av 8: #402390*)
- Klagomål från boende 2012-02-08 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 3 av 8: #400945*)
- Klagomål från boende 2012-01-03 (se bilaga 13f, *Diariennr 2011-002719, sid 3 av 8: #396477*)
- Klagomål från boende 2011-09-16 (se bilaga 8, *Diariennr 2011-002719, sid 2: #386880*)
- Klagomål från boende 2011-09-16 (se bilaga 8, *Diariennr 2011-002719, sid 2: #386857*)
- Brev från boende daterat 2011-08-25 (se bilaga 10n)
- Klagomål från boende 2011-08-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2011-002719, sid 3: #384135*)
- Klagomål från boende 2011-08-09 (se bilaga 8, *Diariennr 2011-002719, sid 4: #385556*)
- Brev från boende daterat 2011-05-05 (se bilaga 10m)
- Klagomål från boende 2011-04-14 (se bilaga 8, *Diariennr 2011-002719, sid 5: #392284*)
- Klagomål från boende 2010-12-02 (se bilaga 8, *Diariennr 2010-003050, sid 2: #362126*)
- Klagomål från boende 2010-10-29 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 1: #392275*)
- Klagomål från boende 2010-10-22 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 1: #359897*)
- Klagomål från boende 2010-10-20 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 1: #358445*)
- Klagomål från boende 2010-09-28 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 1: #359898*)
- Klagomål från boende 2010-09-28 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 1: #359898*)
- Klagomål från anställd på Alteverket 2010-07-22 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 2: #351514*)
- Klagomål från boende 2010-07-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 2: #351066l*)

- Klagomål från boende 2010-07-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 2: #351065*)
- Klagomål från boende 2010-04-30 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 4: #343762*)
- Klagomål från boende 2010-04-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 4: #343189*)
- Klagomål från anställd på Alteverket 2010-03-29 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 4: #341165*)
- Klagomål från boende 2010-02-23 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 4: #338625*)
- Klagomål från boende 2010-02-17 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 5: #337555*)
- Klagomål från boende 2010-02-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 5: #337162*)
- Brev från boende daterat 2009-10-17, inklusive fotografier (se bilaga 10j)
- Klagomål från boende 2009-10-16 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 9: #326958*)
- Klagomål från boende 2009-10-16 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 9: #326957*)
- Klagomål från boende 2009-10-15 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 9: #326955*)
- Klagomål från boende 2009-10-05 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 10: #326337*)
- Klagomål från boende 2009-10-02 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 10: #325779*)
- Klagomål från boende 2009-10-02 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 10: #325686*)
- Klagomål från boende 2009-09-29 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 12: #325461*)
- Klagomål från boende 2009-09-25 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 12: #325056*)
- Klagomål från boende 2009-08-07 (se bilaga 8, *Diariennr 2009-003954, sid 15: #321095*)

4. Fall av driftstörningar, incidenter, bristande rutiner (Örebro Miljökontor)

Nedan sammanställning är baserad på de offentliga uppgifter vi erhållit från Örebro Miljökontor. Förutom det som anges nedan har en mängd övriga incidenter och bristande rutiner noterats vid kommunens inspektioner, se ovan under rubriken "Fall av påvisad miljöpåverkan lukt och vatten (Inspektion av Örebro Miljökontor)", samt alla noteringar som finns från kommun och närboende om luktstörningar och vattenföroreningar. Vidare får uppmärksammas att de brister som noterats på anläggningen upptäckts vid anmälda inspektioner, varvid företaget SBI haft möjlighet att i förväg förbereda sig på inspektion. Huruvida ytterligare brister och incidenter förelegat inför inspektioner samt under de perioder som varit emellan de anmälda inspektionerna saknar vi möjlighet att få insyn i.

- *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2011-002719, sid 12 av 21: #414259, 20120626*
Vid en oanmäld inspektion konstaterades att den ansvarige (XXX) var på semester. De anställda på plats verkade inte veta vem som var ansvarig i XXX frånvaro. Vidare verkade de inte veta att dagliga luktningar skall göras.
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 1: #386025, 20110822)*
SBI meddelar att de haft läckage i sin hall.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 3: #385666, 20110816)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 3: #385665, 20110816)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 4: #385664, 20110809)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002719, sid 4: #385663, 20110809)*
Av ovanstående handlingar framgår att SBI haft problem med en trasig flödesmätare för järnklorid. Hur länge felet funnits i anläggningen framgår ej. Vidare framgår att de haft problem att mata in järnklorid i tillräcklig mängd för att få stopp på luktproblemen efter att problemet uppdagats. Vidare synes det utifrån händelsekedjan som om SBI upptäckt och börjat åtgärda problemet först efter att klagomål inkommit. Incidenten tyder på otillräckliga kontroll- och underhållsrutiner samt till synes bristfällig kunskap.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2010-003050, sid 2: #359888, 20101105)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2010-003050, sid 3: #359887, 20101104)*
SBI frågar kommunen var de skall göra av uttjänt aktivt kol då de byter filter. Det synes att SBI saknar rutiner för hur de skall hantera restprodukter och avfall från sin anläggning.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2010-003050, sid 6: #359883, 20101103)*
- *Analysrapport 2010-09-28 (se bilaga 10d)*
Kommunen meddelar att de noterat att SBI vid sina provtagningar ibland analyserat 8 olika parametrar och ibland bara en. Vidare meddelar man SBI att det är de 8 parametrarna man skall analysera. SBI har med andra ord vid flera tillfällen gjort bristfälliga provtagningar.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2009-003954, sid 2: #351066, 20100715)*
SBI svarar på fråga från Miljökontoret att det inte har hänt något som de ser kan

orsaka de luktproblem kontoret fått in klagomål på. Det synes att SBI har otillräckliga rutiner för att tidigt upptäcka och åtgärda dylika problem vid anläggningen.

- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2009-003954, sid 3: #343764, 20100430)*
SBI meddelar kontoret att de misslyckats med installation av kolfilter vid anläggningen.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2009-003954, sid 7: #330843, 20091030)*
SBI har haft ett tillbud med rötammaren, rötmassa har kommit ut på marken
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2009-003954, sid 11: #325490, 20090929: Inspektion oanmäld pga luktklagomål)*
SBI nämner tillbud med slangbrott ”i förra veckan”, ca 300 m³ kogödsel rann ut på asfalten och till omkringliggande diken. SBI har uppenbarligen underlåtit att anmäla detta tillbud till kommunen, utan nämner det i stället i förbigående vid denna oanmälda inspektion. I och med SBI underlåtit att tillståndsmyndigheten denna driftstörning bryter de mot förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll

Ovanstående visar att SBI haft flera tillbud och incidenter löpande sedan anläggningen togs i bruk. Vid ett tillfälle har SBI även underlåtit att meddela kommunen att man haft tillbud som medfört läckage i naturen. Det synes som SBI inte lever upp till miljöbalkens kunskapskrav samt även som om SBI saknar rutiner och instruktioner för hur anläggningen skall drivas, kontrolleras och underhållas samt vidare hur tillbud och incidenter skall hanteras.

5. Ändrade villkor jämfört med ansökan och givet tillstånd (Örebro Miljökontor)

SBI har vid flera tillfällen ansökt om att få göra fränsteg från miljötillståndets villkor, samt underliggande ansökningshandlingar:

- - *Diarieanteckningar (se bilaga 13f, Diariennr 2012-000182)*
SBI ansöker om villkorsändring av miljötillståndets körtider.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-002515)*
SBI ansöker om utökade körtider för ett flertal tidsperioder.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 3: #386026, 20110705)*
SBI meddelar att de funderar på att ansöka om förlängda körtider på vardagar och undrar om en ansökan om villkorsändring krävs.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 3: #386027, 20110708)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 3: #386026, 20110705)*
SBI vill införa ”kategori 3 material”, dvs animaliska restprodukter i anläggningen som kan ge upphov till kraftigt ökade luktproblem som kräver ändrat tillstånd av Länsstyrelsen. De föreslår att endast ett meddelande och godkännande från kommunen krävs och synes därmed inte leva upp till miljöbalkens kunskapskrav samt inte förstå hur villkoren för anläggningen ser ut samt hur tillståndsprocessen fungerar.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 6: #367936, 20110210)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 7: #367934, 20110210)*
- *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariennr 2011-000489, sid 7: #367932, 20110202)*

Av ovanstående anteckningar framgår att SBI vill byta brännare från den gasdrivna till en som drivs på biodiesel för att kunna leverera mer gas till bussarna.

- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariet 2010-002185)*
SBI ansöker om ökade körtider för ett flertal tidsperioder.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariet 2009-002745)*
SBI meddelar att
- gaspannan som skall användas i anläggningen växt från 400 kW till 800 kW och undrar om det behöver anmälas. SBI synes sakna de kunskaper som miljöbalken föreskriver samt kunskap om tillståndprocessen.
- - *Diarieanteckningar (se bilaga 8, Diariet 2009-002745)*
SBI undrar om det är acceptabelt att ta nötflytgödsel och material från kommunens rötgasanläggning för att starta upp rötningsprocessen.

Ovanstående visar att SBI inte lever upp till miljöbalkens kunskapskrav och ej har förmågan att följa de villkor vid referensanläggningen i Örebro som Länsstyrelsen i Örebro har stipulerat.